

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

II. Quod sit Præceptum Pœnitentiæ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

medii, vel in re, vel in voto, quod etiam includitur in actu contritionis, charitatis, & martyrii, & consequenter nihil erit necessarium necessitate tantum præcepti.

Respondeo, Nego sequelam; ideo enim Sacramentum Pœnitentiæ est peccatori necessarium necessitate mediæ vel in re, vel in voto, quia ipsum est, quod talem peccatorem principaliter justificat, vel formaliter in seipso positum, vel virtualiter in ejus voto inclusum in contritione, charitate, martyrio, quæ proinde ab ipso habent, ut loco ipsiusificent. At aliorum præceptorum observantia non justificat peccatorem, ut patet, & consequenter nec ejus votum, nisi in quantum est etiam votum confessionis. Itaque votum servandi omnia præcepta est quidem peccatori necessarium necessitate mediæ; at observantia ipsa præceptorum est tantum necessaria necessitate præcepti. 3

C A P U T II.

Quod sit Præceptum Pœnitentiæ.

Dico primo: Nullum est præceptum per se obligans ad statim pœnitentem post mortale personale. Ita probabilius, & communius Doctores post D. Thom. Suar. Vasq. & alios plurimos contra Cajet. D. Anton. Innoc. IV. Sylvest. Abul. Carden. & alios, quos sequuntur, Rigoristæ. Ratio est, quia præceptum statim pœnitendi non est positivum, cum nullibi sit clare expressum; & cum plurimi illud ignorent, non est sufficienter intimatum; hinc nemo se accusat, quod non statim pœnituit, nec Confessarii de hoc interrogant. Neque hoc est præceptum naturale; nam, ut aliquid censeatur esse de lege naturæ: debet ejus obligatio afferre majus bonum toti generi humano, quam affert negatio talis obligationis; atqui obligatio statim pœnitendi hoc non affert; imo, cum difficillimum sit statim detestari, quod antea placuit, exponerentur passim homines continuis periculis peccatorum, amittendo pœnitentiam sic præceptam: ergo, &c. Perez, & alii. Adde tamen cum communi contra Vasq. quod, licet non sit obligatio statim pœnitendi, per se tamen obligatur peccator non diu differre pœnitentiam: Primo, quia Eccl. 4. dicitur, *Ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem: subito enim veniet ira illius,*

illius, &c. per quæ verba indicatur præceptum præveniendi articulum mortis: Secundo, quia per se, & intrinsece malum est exponere se periculo probabili damnationis, quale est pœnitentia dilata ad articulum mortis, cum communiter animus est perturbatus ex plurimis causis: ergo est per se obligatio non diu differendi pœnitentiam: Tertio, quia omnis homo etiam justus tenetur per decursum vitæ, & quidem sæpius, quam singulis quinquenniis elicere actum charitatis Dei, ut constat ex alibi cit. Prop. 6. damnata ab Inn. XI. sed hoc præceptum est naturale, juxta omnes, ergo multo magis tenetur peccator ad talem actum, adeoque ad pœnitentiam saltem virtuales; imo addit Averf. ob majorem necessitatem, & periculum, quod affert peccatum commissum, merito brevius tempus constitui, pro obligatione pœnitentiæ, relinquendum tamen arbitrio prudentium pro diverso statu personarum, & circumstantiarum.

Objicies primo contra conclusionem; Qui non statim dolet de peccato commisso, exponit se iterum periculo peccandi, cum sit hostis Dei merito subtrahentis auxilia, ergo non statim pœnitendi peccat; ut videntur inferre PP. ex parabola decem Virginum, in qua Christus præcipit *Vigilare*, hoc est à peccato statim surgere: Secundo, Qui videt proximum peccasse, tenetur quamprimum eum potest corrigere, &, qui esset causa, ut ille permaneret in peccato, peccaret, ergo à fortiori, qui libere permanet in suo peccato: Tertio, Qui contraxit grave malum corporis, tenetur illud quam primum curare: ergo à fortiori, qui contraxit malum animæ.

Respondeo ad primum. nego antec., loquendo de periculo proximo, cum Deus non soleat peccatorem statim deferere, sed si nimis diu differat pœnitentiam, vel perseveret in actu malæ voluntatis peccandi, quo sensu loquuntur PP. cit. Ad secundum, nego paritatem: ideo teneris quamprimum potes corrigere proximum, quia non est in tua potestate nova opportunitas; at semper potes teipsum corrigere: si autem esses causa, ut ille perseveret in peccato, utique peccares, quia positive influeres, & quoad tuam pœnitentiam mere omiffive te habes, eo quod non teuearis tunc pœnitere. Ad tertium, ait D. Thom. in 4. d. 17. q. 3. a. 1. q. 4. ad 2. non esse de necessitate salutis corporalis, quod infirmus statim quæ-

rat Medicum, nisi. quando necessitas curationis urget: similiter de morbo spirituali.

Objicies secundo: Peccatum habet rationem injuriae realis, cum auferat Deo debitum obsequium; sed pro injuria reali debetur restitutio, quamprimum potes: ergo, &c. Secundo, Si rebellis diceret Regi: *Nolo nunc poenitere*, censeretur contemnere Regem: ergo similiter peccator, qui non statim reconciliatur Deo. Tertio, Qui peccavit contra Fidem, tenetur statim elicere actum Fidei: ergo & qui peccavit contra aliam virtutem. Quarto, Ex D. Th. non licet manere in peccato vel ad modicum tempus.

Respondeo: Ad primum, omissa majore, de qua aliqui dubitant, nego consequentiam. In tantum injuria realis facta homini inducit obligationem statim restituendi, in quantum dilatio pergit in effectu ei nocere; at Deo nulla injuria in effectu nocet, cum non sit in se capax; & ideo non tenetur peccator statim Dei reficere injuriam, neque quoties in ejus memoriam venerit, contra Valent. Ad secundum, nego paritatem. Homines non vident cor, & ideo ex illo dicto praesumunt sui contemptum; at Deus intuens cor cognoscit peccatorem non statim poenitentem quasi dicere, *Non doleo nunc, quia Deus non praecipit nunc: poenitentiam agam suo tempore*: in quo nullus est contemptus. Ad tertium, nego etiam paritatem. Ideo tenetur prior statim ad actum Fidei, quia status infidelitatis cognitus est actuale peccatum: non sic vero status peccatoris. Ad quartum, D. Thom. loquitur de actuali voluntate non resistendi tentationi, quae voluntas est actuale peccatum.

Dico secundo: Datur praecipuum Divinum positivum subjiciendi Sacramento poenitentiae omnia, & singula mortalia commissa post baptismum: Ita definitum est à Trid. sess. 14. can. 6. & 7. ubi dicitur, esse *Ab institutione, & mandato Christi*. Hoc praecipuum infertur etiam ab eo Trid. c. 7. ex Verbis Christi, Joan. 20. *Quorum remisistis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt*: Si enim Sacerdotibus data est haec potestas, quae dicitur *Clavium*, datum est etiam praecipuum Fidelibus subjiciendi his clavibus mortalia, ut remittantur, vel retineantur, & ut eo rubore deterreantur ab illis committendis, & ut pro commissis recipiant congruas medicinas, facilemque remissionem; cum con-
nitio perfecta sit valde difficilis, & plerumque putata,
Hinc

Hinc neque eximitur ab hoc præcepto peccator perfecte contritus, ut putarunt D. Bonav. & Rich. à S. Viçt. qui scripserunt ante Trid.

Objicies : Mortalia remissa sunt per contritionem perfectam : ergo Sacerdos non amplius habet potestatem ea remittendi ; item nec retinendi, cum sint jam à Deo remissa : ergo nec peccator habet tunc obligationem ex præcepto Divino ea confitendi.

Respondeo, Nego utramque consequentiam. Mortalia remittuntur per contritionem, quatenus ipsa est votum confessionis faciendæ ; quapropter potestas ligandi in Sacerdote consistit in hoc, quod peccator, etiamsi contritus, debeat aliquando se illi sistere, ut à tali obligatione solvatur, & pœnitentiam recipiat pro nova remissione Sacramentali : hinc ex potestate Sacerdotis inferitur obligatio in contrito ; nam, nisi ea imposita esset obligatio procurandi absolutionem Sacramentalem, nullo modo posset Sacerdos peccatores ligare ; cum non posset impedire, quominus per contritionem, sine voto confitendi, liberentur à peccatis. Idem est de potestate remittendi talem obligationem, & iterum peccata jam remissa ; quatenus per absolutionem Sacerdotalem, confert gratiam, quæ de se esset remissiva ; si inveniret peccatum nondum remissum.

Quoad venialia, Per se loquendo, nullum est præceptum Divinum obligans ad eorum confessionem, ex Trid. *sess. 14. c. 5.* ; & probabilius neque Ecclesiasticum juxta dicenda cap. 3. Posset tamen Ecclesia id præcipere ; cum confessio venialium sit actus externus virtutis valde utilis ; & non adeo difficilis : D. Thom. Lug. Dicast. & alii contra Palud. Sot. Suarez, & alios ; imo probabilius est, Fundatores Religionum quandoque præcepisse confessionem venialium, saltem sub veniali, ut limitat Ayers. Neque ex dictis inferitur, quod venialia fierent materia necessaria confessionis ; nam sola confessio fieret materia necessaria præcepta, & liberum maneret confiteri quæcunque peccata, vel quodcunque veniale. Dixi *Per se loquendo* : nam aliquando per accidens præcipitur confessio venialium : ut si habens veniale, cui adnexa sit excommunicatio minor, suscipere debeas aliquod Sacramentum, teneris sub disjunctione vel illud confiteri Sacramentaliter, vel extra sacramentaliter absolvi à censura ; item, si sit celebrandum, vel necessario communicandum,

& habeas mortale reservatum, nec adfit, nisi simplex Confessarius, teneris huic confiteri aliquod veniale: idemque est, si in tali casu suscipiendum, vel ministrandum sit aliud Sacramentum, & dubites, an sis contritus: Gob. r. 6. n. 250.

Quoad mortalia commissa ante baptismum, nullum est præceptum ea confitendi post baptismum, cum non sint materia Sacramenti Pœnitentiæ, quod institutum est pro lapsis post baptismum. Dubium est de peccato fictionis, hoc est, si adultus, dum baptizatur, nolit habere dolorem de mortalibus antea commissis, vel cum prava aliqua voluntate suscipiat baptismum? Probabilius videtur, hoc peccatum cadere iub præceptum confitendi; nam quamvis hæc prava voluntatis dispositio præcedat baptismum, neque adeo qua talis sit materia Sacramenti Pœnitentiæ; tamen mala baptismi susceptio, per quam illa voluntas exterius consummatur, est aliquo pacto post baptismum: prius enim intelligitur baptismus constitutus, & deinde prave susceptus; Tamb. de Sacr.

Dico tertio: Præceptum confitendi mortalia, quamvis a Christo non sit determinatum quoad tempus, sed relictum, ut determinaretur ab Ecclesia, tamen per se obligat in articulo, vel periculo mortis; Doctores communiter cum D. Th. Ratio est, quia aliter talis peccator exponeret se periculo non amplius satisfaciendi huic præcepto; ergo, etiamsi tunc eliciat actum contritionis, adhuc peccaret mortaliter, si potens non confiteatur in articulo, vel periculo mortis, puta imminente prælio, insidiis hostium, partu periculoso, periculoso itinere, aut longa navigatione: idem dic de bannitis, & habentibus inimicitias capitales: Si vero hi nequeant tunc confiteri, elicere debent actum contritionis perfectæ cum voto saltem implicito confessionis faciendæ, si poterunt. Item Suar. Val. Sanch. & alii communius contra Henr. Val. Layman. Sal. Lug. & alios docent, quod omnes teneantur in articulo, vel periculo mortis elicere actum contritionis perfectæ, sive intra, sive extra Sacramentum, quia recta ratio postulat, ut tunc adhibeatur medium tutius ad salutem, qualis est contritio, cum nemo sciat, suum mortale, seu personale, seu originale esse remissum, sive ex defectu sui, sive Confessarii, sive Baptizantis, &c. & pro supplendis omnibus defectibus, etiam baptismi, valet certe contritio. Extra periculum mortis D. Th. Scot. & alii dicunt,

dicunt, præceptum divinum non obligare per se. Communius affirmant alii cum Vasq., tum quia hoc Sacramentum est etiam institutum ad curandos animi morbos, & ad præservandum; tum maxime quia Trident. *sess. 14. c. 5.* Neque enim per Later. Conc. Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiterentur, quod jure divino necessarium. Et institutum esse intellexerat, sed ut præceptum Confessionis saltem semel in anno ab omnibus, & singulis, cum ad annos discretionis pervenissent, impleretur; si ergo id statuit ex præcepto divino, hoc non est tantum de articulo mortis.

Quæres hic, Quodnam sit præceptum datum Medicis pro confessione Infirmi?

Respondeo, ex Bull. Pii V. *Super gregem* ann. 1566. præcipi: *Ne Medicus incipiat curare infirmum, nisi eum moneat de Confessione facienda; neque ultra tres dies eum invisat, nisi scripto Confessarii resciat, eum esse confessum, Et ut Medici, antequam Doctoratus gradum assumant, jurent, se hoc præceptum observaturos, Et ne Ordinarii illos admittant in suis Diœcesibus, nisi constiterit de hoc juramento.* Hactenus ex Bull. Notant tamen Doctores cum Suarez, Sanchez, & aliis, hanc Bullam in multis temperatam jam esse à ipsa consuetudine, quæ est optima legum interpret: & Primo, ut intelligatur de morbis periculosis: Tertio, Sufficit testimonium domesticorum, vel ipsius infirmi de confessione facta, modo sint fide digni: Quarto, Si infirmus nolit obstinate confiteri, non est deserendus à Medico, si hoc deserente grave periculum illi immineat; Bulla siquidem jubet, ægrotum desereri, quando desertionis timore speratur, quod resipiscat; secus vero, si omnino destituatur; sic nec deseritur Turca ægrotus, qui obstinate nolit baptizari: Quinto, Juramentum datum à Medicis intelligendum, juxta jam dicta, ex usu recepto.

Denique præceptum confessionis mortalium per accidens obligat aliquando etiam in vita: puta si sit quis in periculo relabendi, nisi muniatur hoc Sacramento: Lug. d. 5. f. 4. si requiritur confessio tanquam conditio ad dispensationem voti, aut impedimenti: Croix num. 2022. si sit communicandum, vel celebrandum: ex Trident. *sess. 15. c. 7. & can. 11.*

CA-